

Allahsız babanın oğlu, teselliyi İsa'ya sığınmakta buldu

Türk edebiyatının ve Türk şiirinin en önemli isimlerinden olan Tevfik Fikret'in büyük ümitler beslediği, adını eserlerine verdiği, ona ithafen sayfalar dolusu şiirler yazdığı oğlu Haluk, babasının bütün hayallerini yıktı. Fikret'in "Eğer bir gün bu memlekette sabah olursa Haluk" diye seslendiği oğlu o sabahı beklemedi, Amerika'ya gitti, papaz oldu ve papaz olarak öldü.

■ Burak ÇETİNTAŞ

Haluk'un Defteri', 'Haluk'un Veda'... Bunlar Türk edebiyatının önde gelen isimlerinden olan Tevfik Fikret'in, oğlu Haluk'a ithaf ettiği kitabının ve yine ona hitaben yazdığı çok meşhur bir şiirinin adıdır.

Fikret, oğlu Haluk'a çok büyük ümitlerle bağlıydı. Onu, memleketin geleceğini elinde tutacak olan yeni bir Türk neslinin sembolü olarak görüyor, geleceğin parlak Türkiye'sinin Haluk ve Haluk gibilerin sayesinde kurulacağına inanıyordu.

Ama Fikret'in adını eserlerine verdiği, ona ithafen sayfalar dolusu şiirler yazdığı Haluk, babasının bütün hayallerini yıktı. Babasının "Eğer bir gün bu memlekette sabah olursa Haluk" diye seslendiği oğlu o sabahı beklemedi, Amerika'ya gitti, papaz oldu ve papaz olarak öldü.

Bunda, hiç kuşkusuz dolaylı şekilde de olsa, Tevfik Fikret'in de rolü vardı...

Tevfik Fikret, Allahsızdı ve hiçbir dine inanmazdı. "Beşerin böyle dalâletleri var / Putunu kendi yapar, kendi tapar" beyti, onun gözünde Allah kavramını gayet güzel anlatıyordu. Şair dürüstlüğüyle ve millet sevgisiyle tanınıyordu ama düşüncesinde Allah'a ve dine yer yoktu.

Hayatı boyunca birçok okulda öğretmenlik ve müdürlük yapan Tevfik Fikret, Galatasaray

Babası Tevfik Fikret

Annesi Nazime Hanım

Lisesi'ndeki müdürlüğüyle özdeşleşmişti. Hep müsbet ilmin ve eğitimin taraftarı oldu. Yetiştirdiği binlerce öğrencinin yanında yazılarında hayranlıkla bahsettiği tek çocuğu olan oğlu Haluk, 1894'te İstanbul'da doğdu ve okul öncesi eğitimini bizzat babası üstlendi. Ünlü şair, oğluna yazdığı şiirlerde onun ideal Türk gençliğinin sembolü olduğunu söylüyordu. 1911'de yayınlanan 'Haluk'un Defteri' adlı şiir kitabında Fikret, oğluna öğütler veriyor ve olması gereken Türk gencinin özelliklerini sıralıyordu. Ünlü şair, Haluk okul çağına gelene kadar onu müzikten edebiyata, resimden sporun çeşitli dallarına kadar birçok konuda yetiştirdi ama manevi duygulardan hep uzak tuttu.

Tevfik Fikret, oğlunu Avrupalı bir eğitim alabilmesi için hocalık yaptığı Robert Koleji'ye kaydettirdi. Haluk, Robert Koleji'nin orta kısmını bitirdikten sonra eğitime devam etmek için İskoçya'ya gitti. Fikret, oğlunu Sirkeci Garı'nda uğurlarken onun gelecekte yapması gerekenlerle ilgili düşüncelerini 'Haluk'un Veda' adlı şiirinde anlatacağı.

TÜRKÇE'Yİ HİÇ KONUŞMADI

İskoçya'da üç yıl kalan Haluk, liseyi burada tamamladı ve İstanbul'a döndü. Ama Avrupa'da yaşamaya alıştıktan sonra İstanbul'da kalmak istemedi ve birkaç ay sonra tekrar İngiltere'ye gitti. Gitmeden evvel de annesi Nazime Hanım ve babasına lâf arasında din değiştirdiğini ve Hıristiyan olduğunu söyledi. Bu itiraf, annesi Nazime Hanım'ı derinden etkilediyse de Tevfik Fikret hiçbir tepki göstermedi. Zira, Fikret, babasıyla evlenirken Müslümanlığı seçen ve aslen Rum olan annesi Hatice Refia Hanım dolayısıyla Hıristiyanlığa aşınaydı.

Haluk İngiltere'de de kısa bir süre kaldıktan sonra Amerika'ya gitti ve oraya yerleşti. Indiana Üniversitesi'nden elektrik mühendisi olarak mezun oldu. Indiana ve daha sonra da Michigan üniversitelerinde profesörlüğe kadar yükseldi ve kendisine kürsü verildi.

Hocalık yaptığı yıllarda Kurtuluş Savaşı yeni bitmiş, Türkiye Cumhuriyeti kurulmuştu. Cumhuriyet'in ilanından kısa bir süre sonra dini gibi vatandaşlığını da değiştiren Haluk, Amerikalı oldu. Amerikan vatandaşlığına geçmeden önce evlendiği Amerikalı bir hanımdan çocukları oldu. Ne var ki tamamen birer Amerikalı gibi yetiştirdiği çocukları da ne Müslümandı, ne de Türk ismi taşıyorlardı.

Haluk'un yıllar önce kabul ettiği Hıristiyanlığa olan ilgisi ise, sade bir dindardan çok daha fazlaydı. Bu merak ileriki yıllarda öyle boyutlara ulaştı ki, Haluk sonunda üniversitedeki kürsüsünü bırakıp Florida'da küçük bir kasaba kilisesinin bir odasına kapandı ve keşiş hayatı yaşamaya başladı. Kilisenin bir süre sonra başrahibi oldu ve bu görevi ölene kadar sürdürdü. Rahiplik ettiği kasabada 1965'te öldüğünde, 72 yaşındaydı.

Tevfik Fikret'in oğlu, Amerika'ya yerleşmesinden sonra Türkiye'ye hiç gelmedi. Florida'daki bazı Türk gazetecilerin görüşme tekliflerini de reddetti ve ölene kadar asla Türkçe konuşmadı. Hatta, İstanbul'da, daha uzun yıllar yaşayan ve oğlunun Hıristiyan olmasını bir türlü kabullenemeyen annesini de bir daha hiç görmedi.

Haluk öldükten sonra yaşadığı kasabanın halkı, sevgili rahiplerinin huzur içerisinde uyuması için onu kilisenin bahçesindeki mezarlıkta en güzel köşeye gömdüler.